

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE

TÄISKOGU 456. ISTUNGJÄRK 30. SEPTEMBRIL JA 1. OKTOOBRIIL 2009

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse teemal „Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele „E-õiguskeskkonna Euroopa strateegia väljatöötamine” ”

KOM(2008) 329 (lõplik)

(2009/C 318/13)

Raportöör: **Jorge PEGADO LIZ**

3. mail 2008 otsustas Euroopa Komisjon vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklile 262 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele „E-õiguskeskkonna Euroopa strateegia väljatöötamine” ”

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioon võttis arvamuse vastu 9. septembril 2009. Raportöör oli Jorge PEGADO LIZ.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 456. istungjärgul 30. septembril - 1. oktoobril 2009 (30. septembri istungil) ühehäälselt vastu järgmise arvamuse.

1. Ettepanekud ja soovitused

1.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tervitab komisjoni teatist „E-õiguskeskkonna Euroopa strateegia väljatöötamine” selle õige ajastatuse tõttu ning selle koostamise ja esituse struktureerituse ja informatiivsuse tõttu, tänu millele komitee otsustas ka antud küsimuses koostada arvamuse, kuigi algselt seda temalt ei taotletud.

1.2 Peamised tegurid, mida tuleb arvesse võtta, on Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel sõlmitud leping, mida on arvestatud justiits- ja siseasjade nõukogu 28. novembri 2008. aasta otsuses kõnealuse valdkonna tegevuskava rakendamise kohta aastaks 2013, samuti soovitused algatuse ulatuse ja selle tulevase arengu kohta.

1.3 Selle taustal suhtub komitee rakendatavate meetmete suunistesse üldiselt positiivselt, eeldusel, et võetakse arvesse teatud tingimusi ja reservatsioone seoses kõnealuste meetmete arengu ja rakendamise kohta.

1.4 Komitee soovib juhtida tähelepanu eelkõige vajadusele määratleda korralikult e-õiguskeskkonna enda konkreetne ulatus, võttes arvesse uute infotehnoloogiate teisi rakendusi kodakondsuse ja üldisemalt avaliku halduse osas.

1.5 Komitee soovib samuti rõhutada õigusemõistmise – nn õiglase õigusemõistmise – ülimald eesmärke: tagada, et a) kiiduväärsed algatused lihtsustada ja normeerida seadusi ja menetlusi õigusemõistmisele juurdepääsu osas teenivad reaalselt avalikkuse huve üldisemalt ning majanduslike ja sotsiaalsete osalejate huve konkreetsemalt ning b) need algatused on juristide jaoks nii vastuvõetavad kui ka soovitud.

1.6 Komitee soovib väljendada muret võimaluse üle, et mõni selle valdkonna algatus võib kahjustada Euroopa kodanike põhiõigusi, eelkõige õigust andmekaitsele; komitee soovib tungivalt kõigi vastu võetud meetmete rakendamise puhul rangelt arvesse võtta rahvusvaheliste konventsioonide ning riikliku tsiviilmenetlusõiguse aluspõhimõtteid, mis on kõigi ELi liikmesriikide poolt tunnustatud.

1.7 Komitee kutsub komisjoni üles arvestama täiel määral erinevate riiklike õigusaktide konkreetseid eripärasid, mis kajastavad kultuurinorme ja riiklike väärtushinnanguid, mida tuleks alal hoida, kooskõlas subsidiaarsuse põhimõtte ning samuti iga konkreetse algatuse kulude ja tulude analüüsi, järgides proportsionaalsuse põhimõtet.

1.8 Seetõttu soovib komitee, et erinevaid kavandatud algatusi kujundades peaks komisjon alati silmas üldsuse arvamust õiguse rakendamise kohta, tagamaks, et info- ja sidetehnoloogiad teeniksid õiguse huve, mitte vastupidi.

1.9 Komitee soovib eelkõige olla eriti ettevaatlik ja hoolikas õiguskaitsemenetluste elektrooniliseks muutmise jaoks mõeldud mehhanismide kasutuselevõtmisel, et järgida menetlusnõudeid ja püsiva andmekandja nõuet, tagades õiguskindluse ja turvalisuse.

1.10 Lõpetuseks kutsub komitee üles Euroopa Parlamenti ja nõukogu jälgima tähelepanelikult eri meetmete arengut, teostama järelevalvet nende rakendamise üle, pidades silmas vastavates otsustes kehtestatud väärtushinnanguid ja norme, mida ka komitee heaks kiidab.

2. Sissejuhatus ja seletuskiri

2.1 E-õiguskeskkonna teema tõstatati süstemaatiliselt esmakordselt 2003. aastal Itaalia eesistumise ajal ühiselt Euroopa Nõukoguga peetud konverentsil, kus sedastati, et interneti eelseid, võimalusi ja ohtusid puudutavad arutelud viivad meid ikka ja jälle tagasi väärtushinnangute ja õiguste juurde, mis on kehtestatud eelkõige Euroopa Nõukogu inimõiguste ja andmekaitse konventsioonides ⁽¹⁾.

2.2 Pärast seda on paljud liikmesriigid arendanud välja oma elektroonilised õigusemõistmise süsteemid, mitmel neist on hästi välja töötatud teoreetiline külg ning nad keskenduvad ladusa praktilise rakenduse tagamisele, ⁽²⁾ kuid vajakajäämisi on koordineerituse osas.

⁽¹⁾ Konverentsi pealkirjaga „Internetistrateegiad ja e-õiguskeskkond Euroopas“ Roomas 13.–14. novembril 2003.

⁽²⁾ Märkimist väärib näide Belgia kohta, kus e-õiguskeskkonna väljarendamise eest vastutava komisjoni koosseisu kuulusid mõned õigusvaldkonna kõige väljapaistvamad akadeemikud ja praktikud, nagu professor George de Laval, kes tegeleb menetluse algatamise viiside ja õigusemõistmise valdkonna eri osalejate vahelise suhtlemisega, ning professor Yves Pouillet, kelle spetsialiseerumisvaldkond on tõendite kogumise õigus. Teine näide puudutab Portugali, kus viidi läbi põhjalik uuring uute tehnoloogiate kasutamise kohta kohtumenetluse erinevate momentide ja etappide kohta. See uuring arenes konkreetset väljapõhjalikust aruandest pealkirjaga „Para um novo judiciário: qualidade e eficiência na gestão dos processos cíveis“ (Uue õigusemõistmise poole: kvaliteet ja tõhusus tsiviilmenetluse juhtimises), mille koostas Portugali kohtusüsteemi alaline seireüksus professor Boaventura de Sousa Santose juhtimisel ja professor Conceição Gomesi koordineerimisel.

2.3 Ühenduse tasandil liigitati antud teema alguses e-valitsuse alla, eriti pärast dokumente „e-Euroopa 2002“ ja „e-Euroopa 2005“, mis võeti vastu vastavalt Feira (2000) ja Sevilla (2002) ülemkogude poolt, ning pärast i2010 strateegiadokumenti ⁽³⁾.

2.3.1 E-õiguskeskkonna projekt algatati tegelikult kuuenda raamprogrammi all ühena esimestest „integreeritud projektidest“, kuid selle eesmärgid olid ikka veel äärmiselt piiratud ja katse- lised. Alles 2007. aasta jaanuaris Dresdenis toimunud justiitsministrite mitteametlikul kohtumisel käsitleti seda teemat põhjalikumalt ning seda käsitlust jätkati 2007. aasta mais Bremenis toimunud konverentsil „Töö e-õiguskeskkonnaga“ ⁽⁴⁾.

2.4 Portugali eesistumise ajal ⁽⁵⁾ sai kõnealuse teema käsitlus uut hoogu: kõigepealt justiits- ja siseministrite mitteametlikul kohtumisel 1.–2. oktoobril 2007, kus määratleti tulevaste valikute põhiaspektid; seejärel 6.–7. detsembril 2007 toimunud justiits- ja siseministrite nõukogus, kus hinnati eelnevalt tehtud tööd ja määrati projekti lõpptähtajaks juuni 2008, ning lõpuks 14. detsembri 2007. aasta ministrite nõukogu järeldustes, milles tervitati siiani

e-õiguskeskkonna valdkonnas tehtud saavutusi ja kutsuti üles tööd jätkama.

2.5 Seejärel koostas komisjon kõnealuse teatise, mis edastati nõukogule, Euroopa Parlamendile ning *Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele*, kuigi komiteele taotlust arvamuse koostamiseks ei esitatud. Antud olukorras otsustas komitee initsiatiivi üles näidata ja väljendada oma seisukohti teatise suhtes.

2.6 Vahepeal on nii Euroopa Parlamendil ⁽⁶⁾ kui ka nõukogul ⁽⁷⁾ olnud võimalus nimetatud teatise, eelkõige selle

⁽³⁾ KOM(2005) 229 lõplik, 1.6.2005. Vrd EMSK arvamus ELT C 110, 8.5.2006, raportöör: Göran Lagerholm.

⁽⁴⁾ On märkimisväärne, et 10. mai 2005. aasta dokumendis „Haagi programm: Viie järgneva aasta kümme prioriteeti“, KOM(2005) 184 lõplik, ei viidata uute tehnoloogiate kasutamisele õigusemõistmise valdkonnas. Ambitsioonide puudumisele selles programmis juhtis tähelepanu Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee oma arvamuses, mille koostas Luis Miguel Pariza Castaños, ELT C 65, 17.3.2006. Vt hiljutine komisjoni teatis „Haagi programmi rakendamise 2007. aasta aruanne“ (KOM(2008) 373 lõplik, 2.7.2008), milles väidetakse, et üldine hinnang on üsna ebarahuldav.

⁽⁵⁾ Sellega seoses tasub viidata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. septembri 2007. aasta otsusele nr 1149/2007/EÜ, millega luuakse ajavahemikuks 2007–2013 üldprogrammi „Põhiõigused ja õigusasjad“ raames eriprogramm „Tsiviilõigus“ (ELT L 257, 3.10.2007).

⁽⁶⁾ Vrd Euroopa Parlamendi 18. detsembri 2008. aasta resolutsioon, mis sisaldab soovitusi komisjonile e-õiguskeskkonna kohta (raportöör: Diana Wallis - 2008/2125(INI) - T6-0637/2008), ning kodanike õiguste, justiits- ja siseküsimuste komisjoni 5. novembri 2008. aasta arvamus (raportöör: Luca Romagnoli).

⁽⁷⁾ Vrd 27.–28. novembri 2008. aasta justiits- ja siseministrite nõukogu 2908. istungi pressiteade (16325/08) ja viiteks 7. novembri 2008. aasta dokument 15315/08 eesistujariigilt Coreperile/nõukogule (JURINFO 71, JAI 612, JUSTCIV 239, COPEN 216).

lisa oleva tegevuskava suhtes arvamust avaldada. Pidades silmas, et tegemist on meetmete programmiga, mis tuleb välja töötada viie aasta jooksul, ei tohiks allpool toodud kommentaare ja soovitusi jätta tähelepanuta – need kujutavad endast antud valdkonnast eriti huvitatud ja selle pärast muretsevate kodanikuühiskonna esindajate panust – ning neid võiks kavatavate eri meetmete rakendamisel arvesse võtta ⁽¹⁾.

3. Komisjoni teatise põhisisu ⁽²⁾

4. Üldmärkused

4.1 Komitee toetab üldjoontes komisjoni algatust, mida nüüd täiendavad Euroopa Parlamendi ettepanekud ja nõukogu suunised.

4.1.1 Komitee toetus sisaldab siiski teatud tingimusi ja reservatsioone.

4.2 Esiteks on oluline e-õiguskeskkond korralikult määratleda. E-õiguskeskkonda võiks küll liigitada laiemate kontseptsioonide alla nagu „e-demokraatia” ja „e-valitsus”, milles ta on põhikomponent, ja kuigi ta on tihedalt seotud „e-õigusega”, mis peaks lihtsustama elektroonilist juurdepääsu a) õigustekstidele ja nende valmimisele reaajas nii materiaal- kui ka menetlusõiguse, nii siduvate kui mittesiduvate õigusaktide osas, b) kohtulahenditele ja c) haldusotsustele, peaks e-õiguskeskkond siiski piirduma õigusemõistmise menetluslike aspektidega tsiviil-, kaubandus- ja võib-olla ka haldusasjades – teisisõnu kohtutavade ja -menetlustega, sealhulgas vahekohtumenetlustega ⁽³⁾.

4.3 Peale selle tuleb silmas pidada, et igasuguse õigusemõistmise programmi ülim eesmärk ei ole mitte ainult teha kiireid, tõhusaid, kulutõhusaid ja selgeid otsuseid, vaid tagada ka ÕIGLANE KOHTUPIDAMINE ⁽⁴⁾, milles võetakse täielikult arvesse põhiõigusi, eelkõige isikuandmete kaitse õigust.

4.3.1 Seega tahab komitee hoiatada liigsete püüdluste eest lihtsustada, tõhustada ja kiirendada menetlusi või muuta neid kulutõhusamaks, mis võib seada ohtu õiguse mõistmise kui põhiväärtuse ja mis võib selle asemel, et lihtsustada ligipääsu õigusemõistmisele, muuta selle hoopis raskemaks või keerukamaks.

⁽¹⁾ Õigupoolest tulenes see selgelt 2. detsembril 2008 Prantsusmaa eesistumise ajal Euroopa Parlamendis Brüsselis toimunud parlamentidevahelisel õigusosalast koostööd tsiviilasjades käsitleval foorumil, eriti teisel istungil „E-õiguskeskkond: vahend kodanikele, juristidele ja ettevõtetele” tehtud märkustest ja aruteludest.

⁽²⁾ Arvamuste pikkuse kohta kehtestatud piiride tõttu ei ole toodud kokkuvõtet komisjoni teatisest. Lugejal soovitatakse tutvuda dokumendiga ning asjaomaste Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustega.

⁽³⁾ Välja arvatud alternatiivsed vaidluste lahendamise mehhanismid, mis – olles küll mõeldud vaidlusi lahendada – ei kuulu õigusemõistmise alla; need on lihtsalt vabatahtlikud ja kohtusüsteemivälised menetlused, mille eesmärk on asjaomaste osapoolte huve tasakaalustada.

⁽⁴⁾ Nagu öeldakse kokkuvõtvalt ladinakeelses sententsis „Justitia est constans et perpetua voluntas jus suum cuique tribuendi”.

4.4 Sama oluline on tagada, et menetlusetappide soovitatav elektrooniliseks muutmine ja lihtsustamine ning töömeetodite ja protsesside standardiseerimine ei hägusta erinevust ilmselgelt erinevate aspektide vahel ning et koos ebaolulisega ka olulisest ei loobuta, kaotades koos ebavajalike ja soovimatute aspektidega ära jooned, mis on olulised ning ei pruugi ega mõnikord ei tohigi olla identsed.

4.4.1 On ülioluline tagada, et iga infotehnoloogiate rakendamise programm vastab realselt Euroopa avalikkuse vajadustele üldiselt ning majanduslike ja sotsiaalsete osalejate, samuti juristide vajadustele konkreetsemalt. Samuti ei tohi ükski sedalaadi programm juristide huvidele vastu töötada.

4.4.2 On vaja ka tagada, et ühegi käivitava või väljatöötamisele oleva programmi puhul ei oleks võimalik kolmandate osapoolte sekkumine, kas siis pahatahtlik või hooletusest tingitud, mis võiks ohtu seada süsteemi kasutuse turvalisuse ja usaldusväärsuse või tekitaks võimaluse, et toimikuid ja nende sisu võidakse kas osaliselt või täielikult muuta.

4.5 Veel tuleb alati silmas pidada üht teist momenti seoses erinevate menetluslike aspektidega, mis võivad tavainimesele tunduda liigsed ja tarbetud, kuid mis annavad olulise panuse õiguse mõistmise kui toiminguga ja kohtunike mainesse avalikkuse silmis ning mis tagavad põhiõigustest kinnipidamise õiguse mõistmisel ⁽⁵⁾.

4.6 Tuleb lisada, et kuna menetlusõigusel kui sellisel on materiaalõiguse suhtes abifunktsioon ja kuna viimane on eri liikmesriikides vastavalt kultuurilistele eripäradele erinevalt kujunenud ning kuna poleks ei võimalik, soovitatav ega sobilik neid materiaalõigusi normeerida, ei tohi ega saa ka kohtumenetluse peamisi ja paratamatult erinevaid aspekte normeerida. Vastasel korral tekib oht, et menetlusõigus satub vastuollu materiaalõigusega, mida ta peaks kaitsma ja toetama.

4.7 Kuna õigus ja konkreetsemalt menetlusõigus kujutab endast õigusemõistmiseks mõeldud tehniliste õiguslike vahendite kogumikku, mida kasutavad spetsiaalse koolituse ja sobivate professionaalsete kogemustega juristid, on nimetatud õiguse määratlemisel ja rakendamisel loogiline kasutada juristidele omast spetsiifilist erialakeelt.

⁽⁵⁾ Autor peab siin silmas menetlusõiguse „aluspõhimõtteid”, millest kõige olulisem on „õiglase kohtupidamise tagamine” ja mis peale selle hõlmavad kohtu erapooletust, osapoolte võrdsuse printsiipi, dispositiivsuse printsiipi ja osapoolte kättesaadavuse printsiipi, võistleva protsessi tagamise printsiipi, avaliku protsessi õigust, tõendamisõigust, istungi jätkuvuse printsiipi ja garantiid, et süüdistatavat teavitatakse nõuetekohaselt kõigist menetluslikest sammudest (vrd eeltoodu kohta Miguel Teixeira de Sousa, „Estudos sobre o Novo Processo Civil” („Uurimused uue tsiviilmenetluse kohta”), LEX Lissabon, 1997)

4.7.1 Liigne soov muuta õigust „lihtsaks” ja „kõigile ligipääsetavaks” võib vähendada selle täpsust ja kaotada selle spetsiifilise tehnilise tähenduse, mis omakorda ei ole ega peakski olema ühesugune kõigi liikmesriikide õigustes.

4.7.2 Siin on normeerimise asemel samuti pigem vaja õigusemõistmise eri vahendite „vastavustabelit” või „ühtset tugirahastust”.

4.8 Komitee leiab lõpetuseks, et uute tehnoloogiate kasutamise süsteemi edukas rakendamine õigusemõistmise valdkonnas eeldab seda, et antud süsteem vastaks asjaomase organisatsiooni vajadustele ja eesmärkidele, et see oleks olemasolevate arvutisüsteemidega ühilduv, et viidaks eelnevalt läbi hetkel kasutatava menetluse audit ning et antud süsteemi saaks kiiresti ja väheste kuludega kohandada uute olude ja uute eesmärkidega.

4.8.1 Suuremat osatähtsust tuleks omistada algatuse kui terviku ja selle iga rakendusetapi üldisele kulude ja tulude suhtele, arvestades, et komisjoni poolt läbi viidud mõjuhinnaangus (mis on nähtavasti kättesaadav vaid ühes keeles) arvused ei ole käsitletud. Selle asemel tunnistatakse seal sõnaselgelt, et kulud kahtlemata tekivad, kuid neid ei ole võimalik hinnata ning neid saab täpsustada vaid iga juhtumi puhul eraldi, samas kui tulude osas väidetakse, et üldiselt on majanduslik kasu kindlasti olemas, kuid seda on raske määratleda. See on ülimalt subjektiivne avaldus, mis niisuguse ulatusega projekti puhul ei ole vastuvõetav⁽¹⁾.

5. Konkreetsete märkused

5.1 Kuna kohtuprotsess koosneb erinevatest (menetluslikest) toimingutest, mida tuleb dokumenteerida õiguskindluse ja osapoolte õiguste tagamise vajaduse tõttu, siis tekitab kogu kohtuprotsessi katva püsiva andmekandja nõue suulise menetluse ja elektroonilise muutmise õigusriigis problemaatiliseks.

5.1.1 Sellega seoses on vaja analüüsida ja arvesse võtta praeguses üldstrateegias kirjeldatud meetmete mõningaid aspekte.

5.2 Mis puutub *e-õiguskeskkonna portaali*, siis leiab komitee, et enne selle käivitamist tuleks korraldada põhjalik väljaõpe kõigile kohtusüsteemi töötajatele (kohtunikele, prokuröridele, kohtuametnikele, riigiametnikele ja kõigile juristidele) tagamaks, et sellest saab kõigi jaoks kasulik ja töökindel vahend.

5.2.1 Komitee leiab, et portaalist võiks saada foorum kohtumenetluste alase teabe ja teenuste jaoks, mis oleks kasulik suhtlusvahend avalikkusele, ettevõtetele ja kohtutöötajatele, et aidata lahendada õiguslikke küsimusi.

5.2.2 Komitee arvates võiks portaalist saada kasulik ja vajalik töövahend kõigile kohtutele igapäevaseks kasutamiseks. Selleks tuleb siiski tagada, et portaal sisaldaks usaldusväärset ja õiget teavet, tal peaksid ideaaljuhul olema erinevad juurdepääsutasandid ja juurdepääsuõigused vastavalt kõne all oleva teabe liigile, et kaitsta asjaomaseid eraisikuid.

5.2.3 Portaal peaks olema ka koht, kus oleks juurdepääs ühenduse ja liikmesriikide õigusaktidele kooskõlas tsiviil- ja kaubandusajutse käsitleva Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku reeglitega⁽²⁾. See peab olema ligipääsetav avalikkusele ja võimaldama paremat üldist õiguslikku konsultatsiooni ning abi õiguslike probleemide lahendamisel.

5.3 Mis puutub *videokonferentsidesse*, siis leiab komitee, et kõigi liikmesriikide kohtuid tuleks põhjalikult inspekteerida,⁽³⁾ et kindlaks teha, kas neil on olemas audiovisuaalne varustus, mis võimaldaks selle vahendi laialdast kasutamist, kuna hetkel ei ole selge, kas kõik liikmesriigid on varustanud oma kohtud videokonferentsideks vajaliku varustusega, kas olemasolev varustus on ühildatav või kas see on isegi töökorras⁽⁴⁾.

5.3.1 Peale selle leiab komitee, et seal, kus eesmärk on saada tunnistajatelt ütlusi või teavitada kohtumenetluse etappidest või otsustest, on vaja tõelist seadusandlikku ühtlustamist eri liikmesriikide vahel seoses avalduste tegemise ja videokonferentsidega, tagamaks, et sama teemat puudutavaid õigusakte ei tõlgendata ega kohaldata erinevalt, kuna ilma vajaliku seadusandliku kooskõlastuseta põrkub videokonferentside kasutamine vastu õiguslikele ja isegi kultuurilistele tõketele eri liikmesriikides.

5.3.2 Komitee leiab, et kui videokonferentsid võetakse vastu esitatud kujul, siis peaksid asjaomased kohtud alati taotlema selle võimaluse kasutamist, ja siinkohal nõustub komitee sellega, et portaal võiks abistada videokonferentside korraldamisel kohtute vahel, kuna ta sisaldab kõiki selleks toiminguks vajalikke elemente⁽⁵⁾.

(2) Eriti arvestades asjaolu, et komisjoni hiljutises ettepanekus otsuse kohta, millega muudetakse otsust 2001/470/EÜ, on määratud see kasutamiseks ainult juristidele (vrd ELT C 175, 28.07.2009, lk. 84, raportöör: María Candelas Sánchez Miguel).

(3) Eesistujariik Tšehhi Vabariik on vahepeal palunud esitada liikmesriikidel kogu teave, mis neil on audiovisuaalsete seadmete kohta kohtutes ning on avaldanud kõik vastused dokumendis pealkirjaga „Kokkuvõtte ELi liikmeriikide vastustest Tšehhi Vabariigi justiitsministri taotlusele saada teavet kohtutes olevate videokonferentsiseadmete kohta”.

(4) Süsteemi koostalitusvõimet käsitles komisjon hiljuti dokumendis KOM(2008) 583 lõplik, mille kohta komitee koostas arvamuse (ELT C 218, 11.09.2009, lk. 36 (raportöör: Antonello Pezzini), mida koos valiku teiste komitee arvamustega lugejale viidatakse.

(5) Tasub ära märkida nõukogu juriidiliste andmete töötlemise (e-kohtu) töörühm, eelkõige töörühma 15. mai 2009. aasta eduaruanne juriidiliste andmete töötlemise kohta (DOC 9362/09), strateegiadokument videokonferentside kohta (DOC w9365/09), kasutajajuhend (DOC 9863/09) ja avaliku teabe brošüür (DOC 9862/09) (kõik kuupäevaga 15. mai 2009), milles kajastatakse täpselt käesolevas arvamuses esitatud samu probleemkohti.

(1) Vt mõjuhinnaang SEC(2008) 1947, 30.5.2008, punktid 5.3.2 ja 5.3.3, lk 30 ja 31.

5.4 Mis puutub *ametiasutuste vahelisse koostöösse*, eelkõige eelnevaid karistusi puudutava teabe vahetamise osas, siis on komitee arvamusel, et võttes arvesse asjaomase teabe delikaatset iseloomu tuleb sedalaadi koostöös rakendada ülirangeid turvalisuse ja andmekaitseõudeid, et kaitsta asjaomaste isikute privaatsust ⁽¹⁾.

5.4.1 Komitee leiab siiski, et eelnevalt tuleks läbi viia uurimus iga liikmesriigi riiklike õigusaktide ja hetkeolukorra kohta, tagamaks, et karistusregistri andmete kui väga delikaatset teabe puhul ei teki erinevusi rakendamises ja kohtlemises.

5.5 *Tõlkimise* osas soovib komitee juhtida tähelepanu asjaolule, et e-õiguskeskkonna portaal peab olema mitmekeelne ja pakkuma teavet kõigis Euroopa Liidu keeltes. Automaatne tõlkesüsteem peaks selleks, et end õigustada, võimaldama kirjalikku ja sünkroontõlget veebilehel, et tagada sellele ligipääs kõigile ELi kodanikele.

5.5.1 Juristide abistamiseks peaks e-õiguskeskkonna portaal sisaldama andmebaasi juriidiliste tõlkide ja tõlkijate kohta, samuti vajalikke vorme, mis tuleks korrektselt tõlkida iga ELi liikmesriigi õigussüsteemis kasutatavasse keelde.

5.5.2 Kõigisse ELi keeltesse toimuva automaattõlke ja sünkroontõlke tõhusa süsteemi poolt tekkivate tohutute kulude teostatavust ja proportsionaalsust tuleb põhjalikult kaaluda saavutatavate tulemuste ja nendest saadava praktilise kasu suhtes.

5.6 Spetsiaalseid reservatsioone ja erilist ettevaatlikkust eeldavad algatused hõlmavad nt Euroopa maksekäsmenetluse ⁽²⁾ või Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetluse ⁽³⁾ täielikku elektrooniliseks muutmist ja samuti teiste täielikult elektrooniliste Euroopa menetluste loomist, kohtumenetluse etappidest teavitamist eranditult vaid elektroonilisel teel, kohtumenetluse kulude tasumist veebipõhiselt või dokumentide õigsuse elektroonilist kinnitamist.

5.6.1 Komitee soovitab uute arengute käivitamisel eeltoodud valdkondades olla äärmiselt ettevaatlik, kaaluda hoolikalt kulude ja tulude suhet ja rakendada ulatuslikke katseaegu enne üldist vastuvõtmist; samuti kutsub komitee üles andma absoluutseid garantiisid, tagamaks kooskõlastatuse kõigis õigusriikides kehtivate menetlusõiguslike normidega.

Brüssel, 30. septembril 2009

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Mario SEPI

⁽¹⁾ Vt Euroopa andmekaitseinspektori arvamus, mis käsitleb komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele: E-õiguskeskkonna Euroopa strateegia väljatöötamine (2009/C128/02), ELT C 128, 6.6.2009, lk. 13.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1896/2006, millega luuakse Euroopa maksekäsmenetlus (ELT L 399, 30.12.2006, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus (ELT L 199, 31.7.2007, lk 1).